

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ**

14 Νοεμβρίου 2025

**Απονομή τριών τιμητικών διακρίσεων στο Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών από το
κυπρολογικό περιοδικό *Cyprus Review*, στο πλαίσιο των ετήσιων βραβείων
CRABA (*Cyprus Review Annual Book Awards*)**

Τρεις τιμητικές διακρίσεις απονεμήθηκαν στο Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών (Κ.Ε.Ε.) του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας από το κυπρολογικό περιοδικό *Cyprus Review*, στο πλαίσιο των ετήσιων βραβείων CRABA (*Cyprus Review Annual Book Awards*). Η τελετή απονομής των βραβείων πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα, 3 Νοεμβρίου 2025, στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας.

Εύφημος Μνεία στον τομέα των Κοινωνικών Επιστημών απονεμήθηκε στο έργο των Μαρίας Ματθαίου και Αργυρώς Ξενοφώντος, *Τα Παραμύθια της Κύπρου από το Λαογραφικό Αρχείο του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών*, τ. 5, Λευκωσία, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, 2024, καθώς και στο έργο της Μαρίας Αχιλλέως, *Η κοινωνία της ρωμαϊκής Κύπρου βάσει επιγραφικών δεδομένων και αρχαιολογικών μαρτυριών υπό το πρίσμα του εκρωμαϊσμού*, τ. I & *Η κοινωνία της ρωμαϊκής Κύπρου βάσει επιγραφικών δεδομένων και αρχαιολογικών μαρτυριών υπό το πρίσμα του εκρωμαϊσμού. Προσωπογραφικός κατάλογος*, τ. II, Πηγές και Μελέτες της Κυπριακής Ιστορίας, XCVI, Λευκωσία, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, 2024. Παράλληλα, στον Κυπριανό Δ. Λούη, τέως Διευθυντή Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης και πρώην Αναπλ. Διευθυντή Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, απονεμήθηκε Βραβείο Συνολικής Προσφοράς για το 2025, στο πεδίο των Κοινωνικών Επιστημών, σε αναγνώριση της ανεκτίμητης συμβολής του στην εκπαίδευση και στην ανάδειξη της αρχαιακής έρευνας της Κύπρου.

Το βιβλίο των Μ. Ματθαίου και Α. Ξενοφώντος, συνεργάτιδων του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, εικονογραφημένο με χαρακτηριστικά έργα του χαράκτη Χαμπή Τσαγγάρη, αποτελεί συνέχεια των τεσσάρων προηγούμενων τόμων της ομώνυμης σειράς, που έχουν εκδοθεί το 2015, 2017, 2019 και 2022. Στον βραβευόμενο πέμπτο τόμο περιλαμβάνονται 24 ενότητες με αφηγήσεις λαϊκών παραμυθιών που αντλήθηκαν από το Λαογραφικό Αρχείο του Κ.Ε.Ε.

Η σειρά έχει ως θέμα τη δημοσίευση του Καταλόγου των Κυπριακών Παραμυθιών. Αντλεί το υλικό της από το Λαογραφικό Αρχείο του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών. Συγκεντρώνει, αναλύει, κατατάσσει και σχολιάζει ερμηνευτικά τις δημοσιευόμενες παραλλαγές των κυπριακών λαϊκών παραμυθιών, σύμφωνα με το διεθνές σύστημα κατάταξης των Aarne, Thompson και Uther. Τα κείμενα που δημοσιεύονται καλύπτουν μία χρονική περίοδο ενός αιώνα καταγραφών (από τις αρχές του 20ού αιώνα) και γεωγραφικά καλύπτουν ολόκληρη την Κύπρο με τους πληθυσμούς της. Συνιστά εργασία υποδομής ανάλογη αυτής που υπάρχει στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες και εντάσσει το κυπριακό παραμύθι στη μεγάλη ευρωπαϊκή και παγκόσμια οικογένεια. Με την υιοθέτηση της διεθνούς ταξινόμησης, που αποτελεί τη μόνη κοινή γλώσσα σε διεθνές επίπεδο μεταξύ των ειδικών, γίνεται δυνατή η σύγκριση των κυπριακών παραμυθιών σε ένα ευρύτερο τοπικό-περιφερειακό, καθώς και σε διεθνές επίπεδο. Ο Κατάλογος θα αποτελέσει έργο αναφοράς για μελλοντικές συλλογές και μελέτες, εκπαιδευτικές-πολιτιστικές δράσεις κ.λπ., με δεδομένο το ενδιαφέρον για το παραμύθι που συνεχώς αυξάνεται στον επιστημονικό, εκπαιδευτικό και καλλιτεχνικό χώρο, ανά τον κόσμο. Ταυτόχρονα, αναδεικνύει τον πλούτο της κυπριακής προφορικής παράδοσης και οι ερευνητές αποκτούν ένα πολύτιμο εργαλείο συνεννόησης, για να παρακολουθήσουν τη γενικότερη κυκλοφορία των λαϊκών και λογοτεχνικών αφηγήσεων. Πρόκειται για την πληρέστερη και συστηματικότερη δημοσίευση των παραμυθιών στην Κύπρο με σχολιασμό τεκμηριωμένο επιστημονικά.

Το έργο της Μ. Αχιλλέως, Διδάκτορος Αρχαίας Ιστορίας, Αρχαιολόγου, Α΄ Βοηθού Ελληνοκύπριου Εκπροσώπου Διερευνητικής Επιτροπής για τους Αγνοούμενους (Δ.Ε.Α.), είναι αποτέλεσμα μιας συνδυαστικής μελέτης και έρευνας, με στόχο την κατανόηση και λεπτομερή παρουσίαση της Κύπρου κατά τους Ρωμαϊκούς Χρόνους.

Ο πρώτος τόμος του έργου εστιάζει στη Ρωμαϊκή Κύπρο, μέσα από τη μελέτη του διαθέσιμου επιγραφικού και αρχαιολογικού υλικού που προσφέρει το ίδιο το νησί, καθώς και από αναφορές σε σύγχρονους, της περιόδου, συγγραφείς και γενικά παραπομπές στην αρχαία γραμματεία, με στόχο να εντοπιστεί ο βαθμός Εκρωμαϊσμού της Κύπρου (58 π.Χ.-293 μ.Χ.) και η επίδραση των Ρωμαίων στους γηγενείς, σε ποικίλες εκφάνσεις της καθημερινής ζωής, της πολιτικής, της κοινωνίας και της οικονομίας. Παράλληλα, ο δεύτερος τόμος, ο Προσωπογραφικός Κατάλογος, επικεντρώνεται στην προσωπογραφία και ονοματολογία, ως προσπάθεια να εντοπιστούν τα άτομα που έζησαν και έδρασαν στην Κύπρο κατά τη Ρωμαϊκή περίοδο, προσφέροντας μια πιο ανθρώπινη διάσταση στην ιστορική εικόνα.

Μέσα από τους δύο τόμους συμπεραίνεται πως το νησί διατήρησε τα πολιτισμικά του χαρακτηριστικά και τα ελληνικά του στοιχεία, συνθέτοντας κάτι εντελώς μοναδικό, ένα δικό του «κυπριακό-ρωμαϊκό» πολιτισμό, με συνονθύλευμα ρωμαϊκών, ελληνικών όπως επίσης και τοπικών, κυπριακών στοιχείων. Για την επίτευξη της προσπάθειας διερεύνησης της Ρωμαϊκής Κύπρου, πραγματοποιήθηκε μια συνδυαστική μελέτη, συμπεριλαμβάνοντας στη μεθοδολογία την επιστήμη της επιγραφικής, της ονοματολογίας, της προσωπογραφίας, της αρχαιολογίας και της μελέτης της αρχαίας γραμματείας.

Ο Κυπριανός Δ. Λούης, τέως Διευθυντής Μέσης Εκπαίδευσης και πρώην Αν. Διευθυντής του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, βραβεύτηκε με το βραβείο Συνολικής Προσφοράς για το 2025. Η βράβευση συνιστά αναγνώριση του πολυσχιδούς εκπαιδευτικού και επιστημονικού έργου του βραβευμένου. Υπηρετώντας την εκπαίδευση απ' όλες τις βαθμίδες με φιλότιμο και ευσυνειδησία, εισήγαγε καινοτόμες μεθόδους με γνώμονα την ευέλικτη και αποτελεσματική εκπαίδευση, ανταποκρινόμενη στις κοινωνικές ανάγκες της ημικατεχόμενης πατρίδας μας και με επίκεντρο τον άνθρωπο, μαθητή και εκπαιδευτικό. Αφετέρου, διακόνησε την επιστημονική έρευνα, συνεισφέροντας στη συγκρότηση και οργάνωση των επιστημονικών αρχείων του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, συγκεκριμένα του Αρχείου Προφορικής Παράδοσης, του Αρχείου Παλαιών Πολεμιστών, του Λαογραφικού Αρχείου, του Αρχείου Ιστορίας της Ελληνικής Κυπριακής Εκπαίδευσης, με αρχειοθέτηση και ψηφιοποίηση τεράστιου όγκου αρχειακού υλικού προφορικής ιστορίας, παράδοσης και εκπαιδευτικής κληρονομιάς.

Η απονομή των βραβείων αποτελεί σημαντική αναγνώριση του σοβαρού επιστημονικού έργου που επιτελείται στο Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών και της επιστημονικής επάρκειας των συνεργατών του.